

Л. В. Рябець

Ідіолект

ІДІОЛЕКТ (від грец. ἰδίος - свій, особливий і **діалект**) - індивідуальний різновид мови, що виявляється в сукупності формальних і стилістичних ознак мовлення окремого носія мови. Терміном «І.» позначають індивід. варіювання мови, на відміну від територіального та соціального, при яких ті чи ін. мовні особливості притаманні групам або колективам. У вузькому розумінні І. розглядають як сукупність специф. рис мовлення певної людини, зумовлених місцем її проживання, професією, статтю, віком, соц. приналежністю тощо. У такому аспекті І. вивчають у поетиці, зосереджуючи увагу на співвідношенні заг. та індивід. характеристик мовлення (стилю); а також у нейролінгвістиці, порівнюючи індивід. та типову клін. картини при розладах мовлення. У широкому значенні І. - сукупність породжуваних мовцем текстів, за якими лінгвісти вивчають систему мови. Увага мовознавства до І. визначає постановку питання існування мови як такої, адже вона є абстракцією, недоступ. безпосеред. спостереженню. Ця проблема виникає під час тлумачення мовних одиниць, оскільки в реал. мовленні вони наповнені індивід. змістом, який зрозумілий ін. носіям мови, що засвідчує пристосованість І. до потреб комунікації. І. містить ознаки норми й узусу відповід. мови; є виявом літ. мови, територ. або ж соц. діалектів. І. часто ототожнюють із поняттям «ідіостиль».

Рекомендована література

1. Жайворонок В. В. Національна мова та ідіолект // Мовознавство. 1998. № 6;
2. Єрмоленко С. Я. Стилістика. Категорії стилістики // Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). К., 1999;
3. Фроляк Л. Ідіолект як частина говірки // Лінгвіст. студії. Д., 2002. Вип. 10;

4. Гриценко П. Ідіолект і текст // Лінгвостилістика: об'єкт – стиль, мета – оцінка: Зб. наук. пр., присвяч. 70-річчю від дня народж. проф. С. Я. Ермоленко. К., 2007;
5. Северская О. И. Язык поэтической школы. Идиолект, идиостиль, социолект. Москва, 2007;
6. Ставицька Л. Про термін ідіолект // Укр. мова. 2009. № 4.

Бібліографічний опис:

Ідіолект / Л. В. Рябець // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. - Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-13777>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).